

Konference Architektura a výstavba knihoven [1]

Autor:

- [DOSTÁLOVÁ, Lenka](#) [2]

Číslo:

- [2019, ročník 28, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Valná hromada](#) [4]

Klíčová slova:

- [budovy knihoven](#) [5]

Ve dnech 13.–14. června 2019 proběhla v Obecním domě v Praze [10. valná hromada SKIP spojená s odbornou konferencí Architektura a výstavba knihoven](#) [6], která se konala v pátek 14. června a byla rozdělena na dva bloky. Moderování se ujal Filip Šenk, pedagog působící na Fakultě umění a architektury Technické univerzity v Liberci, na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity a na FAMU v Praze.

První blok zahájil Nicolas Beudon, knihovník, konzultant a ředitel nového kulturního centra [Les 7 lieux](#) [7] ve francouzském Bayeux (to má cca 15 000 obyvatel). Knihovna se v roce 2019 přestěhovala do nových prostor o rozloze 2 500 m². V rámci rekonstrukce došlo také na reorganizaci fondu. Nyní je k dispozici 40 000 dokumentů ve volném výběru. Původní obsluhovaný počet uživatelů se po znovuotevření zvedl z 9 % na 17 %. Příspěvek N. Beudona *Znovuobjevit prostor v knihovnách* se týkal koncepce této knihovny. Při rekonstrukci vycházeli z uživatelské zkušenosti (user experience, UX), jejíž principy popsal Aaron Schmidt. Uživatelská zkušenost zahrnuje vše, co člověk pociťuje a vnímá při použití nových produktů nebo služeb, ať už virtuálních nebo skutečných.

Pro projekt v Bayeux se při koncipování prostor i služeb knihovny řídili třemi různými inspirativními prostředími – domem, obchodem a hrou. V případě domu jde o **knihovnu jako obývací**. V tomto pojetí znamená navodit v prostorách knihoven domácí atmosféru pomocí vhodného nábytku – vhodně zvolenými bytovými doplňky a dekoracemi – a doplňujícím službami. V případě obchodu jde o **knihovnu jako knihkupectví**. Inspiraci totiž lze také hledat v prodejnách; současně lze při uspořádání prostoru v knihovnách uplatňovat metody merchandisingu. V knihovně Les 7 lieux přešli z klasického stavění fondu na stavění bez čísel. Opět tak převzali vzor z knihkupectví, které je uzpůsobeno současné knižní produkci a uvažování dnešních lidí. U hry jde o **hravou knihovnu**. Tento princip je uplatněn v hlavně v prostorách pro děti a mládež.

Při navrhování podoby nových prostor je však nutno dbát na nebezpečí záměru a účelu (např. nevhodně zvolený kus nábytku, který může narušit celý koncept prostoru). Proto je třeba prostory knihovny neustále přizpůsobovat aktuálním potřebám.



Nicolas Beudon

Jako další vystoupila Anja Flicker, ředitelka [Městské knihovny ve Würzburgu](#) [9], a to s příspěvkem nazvaným *Design thinking při tvorbě koncepce knihovny*. Od roku 2013 je členkou sítě INELI (International Network of Emerging Library Innovators, tj. Mezinárodní síť nových inovátorů v oblasti knihovnictví), kterou financuje Nadace Billa & Melindy Gatesových. Přednáška se týkala uplatnění principu designu služeb při otvírání nové pobočky knihovny ve Würzburgu, která vznikla na místě bývalého vojenského areálu. Ke spolupráci byl přizván holandský designér [Aat Vos](#) [10], který se podílel na realizaci několika evropských knihoven. Designové myšlení vychází ze čtyř hlavních bodů, kterými jsou místo identifikace, místo inspirace, místo participace a knihovna jako třetí místo v životě lidí. Během zjišťování potřeb uživatelů ve vztahu k nové knihovně se jako velmi přínosné ukázalo dotazovat se lidí mimo prostory knihovny. Důležité je také udržovat neustálou interakci i po opětovném uvedení knihovny do provozu. Konkrétní příklad ukázala přednášející na uživatelích knihovny, na lidech žijících v sociální izolaci.



[11]

Anja Flicker

Dopolední blok uzavřel Jakub Paczesniak, projektový specialista v [Institutu knihy](#) [12] v Krakově, který odpovídá za programy pro veřejné knihovny a propagaci polské literatury. Jeho příspěvek *Výsledky státního programu Infrastruktura knihoven* se věnoval víceletému programu Národní program rozvoje čtenářství na léta 2016–2020, který zřídilo Ministerstvo kultury a národního dědictví a je složen ze tří priorit. Těmi jsou nákup nakladatelských novinek do veřejných knihoven, infrastruktura knihoven (výstavba knihoven v obcích do 50 000 obyvatel) a rozvoj zájmu žáků prostřednictvím propagace rozvoje čtenářství u dětí a mládeže. Na program bylo (v přepočtu) vyčleněno celkem 2,606 miliardy Kč, z toho 1,02 miliardy Kč na zlepšení infrastruktury knihoven. V březnu 2019 Institut knihy vyhlásil další soutěž s finanční podporou 20 milionů zlotých z Ministerstva kultury a národního dědictví. Součástí příspěvku byly i ukázky zrekonstruovaných knihoven jako příkladů dobré praxe.

Odpolední blok zahájily Henrieta Gábrišová a Lucia Falbová ze [Slovenské informatické knihovny](#) [13]

na Slovenské technické univerzitě v Bratislavě s prezentací *Kreatívny priestor a jeho úloha v akademických knižniciach (s príkladom zo Slovenska)*. V příspěvku zaznělo, že změna přístupu ke vzdělávání v současné době úzce souvisí s požadavky na uspořádání prostorů v knihovnách. Kolegyně ze Slovenska přiblížily nové pojetí prostoru akademické knihovny z pohledu architekta, knihovníka a uživatele. Při tvorbě koncepce akademické knihovny je důležité vycházet z hodnot dané fakulty; nedílnou součástí tvoří různé formy dotazování se stávajících i budoucích uživatelů, pedagogů, vědeckých pracovníků, doktorandů, studentů a vedení fakulty. Vše bylo názorně demonstrováno na interiérech Slovenské informatické knihovny v Bratislavě.

Poté vystoupila Naděžda Andrejčíková, jednatelka společnosti [Cosmotron Bohemia, s.r.o.](#) [14], s příspěvkem *Jak technologie mění knihovny aneb Jsou to ještě knihovny?* Poukázala na to, že neustále se zrychlující vývoj nových technologií má čím dál větší vliv na uživatele, určuje jejich požadavky a očekávání. V příspěvku zaznělo, jak mohou technologie přispět ke zkvalitnění a rozšíření služeb knihoven pro uživatele, ale zároveň je nutné si dávat pozor i na negativní aspekty těchto technologií. Zmíněno bylo využití digitálních dílen, technologických klubů pro děti, virtuální reality, kinetických kol, dronů i umělé inteligence.

Následovala prezentace *Projekt Městské knihovny v Písku: příležitosti – realizace – inovace*. Tu si připravil Roman Dub, ředitel [Městské knihovny Písek](#) [15]. Na příkladu nedávno nově otevřené písecké knihovny prezentoval celý proces přípravy a realizace výstavby a související klíčové aktivity. Poukázal také na to, že proces výstavby či rekonstrukce knihovny je úzce spojen s hledáním nových příležitostí rozvoje a rozšíření kulturních, vzdělávacích, komunitních i komerčních služeb v knihovně.

Poslední příspěvek nazvaný *Metodické centrum pro výstavbu a rekonstrukci knihoven* přednesla Lenka Dostálová z Moravské zemské knihovny. V prezentaci byla představena činnost a náplň zmíněného [metodického centra](#) [16]. To nabízí poradenství nejen v oblasti výstavby či rekonstrukce knihoven, ale i interiérového designu. Nezbytnou součástí činnosti centra je konzultace a poradenství v oblasti poskytovaných služeb a funkcí knihoven obcí.



[17]

Účastníci konference

Konference proběhla v krásném prostředí Obecního domu, což se výborně doplňovalo s tématem akce. Všichni přednášející přispěli velmi cennými a informačně hodnotnými příspěvky. Organizátorům patří poděkování za hladký průběh konference a pohodovou atmosféru.

Závěrem doplníme, že prezentace z konference jsou k dispozici na [webu SKIP](#) [18].

Autorem fotografií je Václav Jansa (Osvobozená knihovna, z. s.). Další fotografie jsou k dispozici na Facebooku v albech [10. valná hromada SKIP a konference o architektuře knihoven](#) [19] (Linda Jansová) a [Konference Architektura a výstavba knihoven](#) [20] (Václav Jansa).

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-2/konference-architektura-vystavba-knihoven>

Odkazy

[1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-2/konference-architektura-vystavba-knihoven>

[2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/dostalova-lenka>

[3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2019-rocnik-28-cislo-2>

[4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/valna-hromada>

[5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/budovy-knihoven>

[6] <https://www.skipcr.cz/aktuality/akce-a-projekty/akce-skip/valna-hromada/10.-valna-hromada>

[7] <https://www.les7lieux.fr/>

[8] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/614/dostalova2.jpg>

[9] <https://www.wuerzburg.de/themen/kultur-bildung-kulturangebot/stadtbuecherei/index.html>

[10] <https://aatvos.com/>

- [11] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/614/dostalova1.jpg>
- [12] <https://instytutksiazki.pl/>
- [13] https://www.fiit.stuba.sk/sik.html?page_id=587
- [14] <https://www.cosmotron.cz/>
- [15] <https://www.knih-pi.cz/>
- [16] <https://mcvrk.mzk.cz/>
- [17] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/614/dostalova3.jpg>
- [18] <https://www.skipcr.cz/akce-a-projekty/akce-skip/valna-hromada/10.-valna-hromada/program>
- [19] <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.10156677025644071>
- [20] <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.10214226264587185&type=3>